

Начало > Съдебни процедури > Граждански дела > Съдът на коя държава е компетентен?

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

английски

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Swipe to change

Съдът на коя държава е компетентен?**Италия****1 До кой съд трябва да се подаде исквата молба — до обикновен граждански съд или до специализиран съд (напр. съд по трудовоправни спорове)?**

Определени видове гражданскоправни спорове трябва да бъдат отнесени до специализираните съдилища, като споровете, свързани със селскостопански въпроси, се разглеждат от специализирани отделения в рамките на обикновените съдилища, а споровете с търговски или дружествен характер се разглеждат от търговския съд (*tribunale delle imprese*). Други специализирани съдилища са съдът за непълнолетни и малолетни лица и съдът, който разглежда спорове, свързани с обществените водни ресурси. Във всички останали случаи гражданските иски се разглеждат от обикновените съдилища, които обаче могат да прилагат специални процесуални правила, например при разглеждане на трудови спорове или спорове, свързани с наемни отношения.

2 Ако компетентни са обикновените граждански съдилища (т.е. те са съдилищата, които разглеждат съответния вид казуси), как може да се разбере до кой от тях трябва да бъде подадена исквата молба?

Компетентният съд се определя въз основа на следните критерии: територия – общият съд за физическите лица (*foro generale delle persone fisiche*) е съдът по местоживеенето на ответника; цена на иска – в зависимост от този критерий искът се разглежда от мировия съдия (*giudice di pace*) или от общ съд (*tribunale*); предмет на иска – някои дела се разглеждат от определени съдилища без оглед на цената на иска, например исковите за унищожаване на брак се разглеждат от общия съд, заседаващ в съдебен състав.

2.1 Има ли разлика между по-нисшестоящите и по-висшестоящите обикновени граждански съдилища (напр. районните съдилища като по-нисшестоящи съдилища и окръжните съдилища като по-висшестоящи такива) и ако да, кой от тях е компетентен по моя казус?

Не съществува йерархична зависимост между съдилищата – отделните съдилища имат различна компетентност. Съобразно цената на иска делото се разглежда на първа инстанция от мировия съдия или от общия съд. Общият съд заседава с един съдия или в съдебен състав в зависимост от предмета на иска. Решенията, постановени на първа инстанция, обикновено могат се обжалват пред апелативните съдилища (*corti d'appello*). В някои случаи обаче съдебното производство започва пред апелативния съд (това са случаите, по отношение на които апелативният съд има функционална компетентност (*competenza funzionale*)). По този начин се разглеждат например искиви молби за унищожаване на арбитражни решения. По правило делата се разглеждат от първоинстанционния съд по местопребиваването на ответника.

2.2 Териториална компетентност (съдът в град А или съдът в град Б е компетентен по моя казус?)

За да определите кой първоинстанционен съд има териториална компетентност, трябва да проверите в кой град е местопребиваването или местоживеенето на ответника и да се обърнете към съответния общ съд за физическите лица или да установите кой съд има алтернативна компетентност по отношение на съответната категория иски, например компетентен да разглежда спорове, свързани с договорни задължения, е съдът по мястото, където е възникнало задължението.

За някои видове спорове съществуват специални съдилища с изключителна компетентност. Така например компетентен по отношение на делата, свързани с правата на потребителите, е съдът по местопребиваването или местоживеенето на потребителя, а по делата, свързани с вещни права и владелчески иски, компетентен е съдът по мястото, където се намира имотът (*locus rei sitae*).

2.2.1 Основни правила за териториалната компетентност

По отношение на физическите лица обикновено компетентен е съдът по местопребиваването (*residenza*), местоживеенето (*domicilio*) или, ако не са известни – по постоянния адрес (*dimora*) на ответника. Ако ответникът няма местопребиваване, местоживеене или постоянен адрес в Италия или ако горните не са известни, компетентен е съдът по местопребиваването на ищеца.

По отношение на юридическите лица компетентен е съдът по мястото на седалището на юридическото лице или (по избор на ищеца) по мястото, където юридическото лице е установено и има представител, упълномощен да извършва правни действия от негово име. Седалището на дружествата без статут на юридическо лице, сдруженията и комитетите е мястото, където те обичайно осъществяват своята дейност.

2.2.2 Изключения от основните правила

Изключение от правилото за компетентността на общите съдилища са съдилищата, които имат изключителна компетентност в определени области, например по дела, свързани с правата на потребителите, по които компетентен е съдът по местопребиваването на потребителя.

2.2.2.1 Кога може да се избира между съда по местожителството на ответника (съд, определен чрез прилагане на основното правило) и друг съд?

В някои случаи е възможно да се направи избор между съда с обща компетентност и алтернативен съд. Например вместо пред общия съд за физическите или юридическите лица ищецът може да предяви своя иск пред друг съд, когато такава възможност е предвидена по дела, свързани с облигационни права (вземания): в такива случаи ищецът може да се обърне към общия съд или към съда по мястото, където е възникнало задължението (правопораждащият факт може да има договорен или извъндоговорен характер), или към съда по мястото, където се дължи изпълнението на задължението (член 20 от Гражданския процесуален кодекс). Двете алтернативни специални съдилища по член 20 от ГПК се конкурират помежду си и със съда с обща компетентност.

2.2.2.2 Кога трябва да се избере съд, различен от съда по местожителството на ответника (съд, определен чрез прилагане на основното правило)?

Това се налага, когато даден съд има изключителна компетентност. Пример за това е съдът по мястото, където се намира недвижимият имот по дела за владелчески иски или спорове, свързани с вещни права. Друг пример са потребителските спорове, по които компетентен е винаги съдът по местопребиваването на потребителя.

2.2.2.3 Могат ли страните сами да определят за компетентен съд, който при други обстоятелства не би бил компетентен?

Освен в случаите, в които е налице задължителна компетентност (напр. териториална компетентност по делата, свързани с недвижими имоти), страните могат да определят по общо съгласие за компетентен друг съд (член 20 от Гражданския процесуален кодекс).

3 Когато компетентни са специализираните съдилища, как може да се разбере кой съд следва да бъде сезиран?

С оглед на характера на спора в някои случаи са компетентни обикновените съдилища, които разглеждат дела относно субективни права, а в други – специализираните съдилища (напр. административни, данъчни или Сметната палата), които разглеждат дела относно защитата на законни интереси в отношенията с публичните органи или други специфични отношения.

В рамките на обикновените съдилища предметът на спора определя дали делото ще се гледа от специализирано отделение или съдия. Например споровете, свързани с търговски дружества, се разглеждат от търговския съд.

Връзки по темата

<http://www.giustizia.it/>

Приложения по темата

Граждански процесуален кодекс, членове 1 – 30 *bis* (125 Kb)

Последна актуализация: 30/07/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.